

Historie

Hlavní poštovní a telegrafní úřad Olomouc

Poštovní úřad sídlí v budově na dnešním náměstí Republiky již téměř sto třicet let. Budova byla postavena v letech 1884–1885 podle návrhu předního odborníka na výstavbu pošt v Rakousko-Uherské monarchii, architekta Friedricha Setze (1837–1907). V jednotném neorenesančním slohu byly podle jeho návrhu postaveny pošty v mnoha městech habsburského soustátí, mimo jiné i v Krakově, Lublani, Lvově, Terstu a Bolzanu.

Po postavení tzv. hlavní olomoucké pošty byla do téže budovy umístěna i první telefonní centrála s 38 účastníky, kteří měli své přípojky nejen v Olomouci, ale také v Pavlovičkách, Klášteře Hradisko, Bělidlech, Hodolanech, Velké Bystřici a Mariánském údolí. Každý z nich byl k ústředně připojen jediným drátem. Tento div byl uskutečněn za 16 913 zlatých a činnost zahájil 3. prosince 1890. Ještě skoro čtyři roky však ústředna sloužila pouze k místním hovorům, se světem se i nadále korespondovalo pouze písemně nebo telegraficky. Teprve v roce 1894 bylo postaveno dvojité telefonní vedení do Brna, které umožnilo olomouckým občanům hovory s Brnem, Vídní, Jihlavou, Kolínem a Prahou. Bylo však poměrně drahé, jeden třímínutový hovor s Brnem stál 50 krejcarů, spojení s ostatními městy dokonce jeden zlatý.

V roce 1895 habsburští arcivévodové Evžen a Ferdinand z Olomouce uskutečnili první úspěšný pokus o dálkový telefonní hovor se Středozeím, když se jim podařilo spojit Olomouc s Terstem.

Pro novou, značně rozšířenou telefonní ústřednu byla v roce 1922 budova hlavní pošty nastavěna o jedno patro, čímž budova ztratila typickou atiku s věžovým zakončením a hodinami. Stavbu vedl místní stavitel Jan Hublík.

Budova v neorenesančním stylu si i přes mnohé přestavby v průběhu 20. století zachovala mnohé původní detaily, z nichž nejvýraznější jsou (kromě podsvětlených hodin v tympanonu nadstavby) dvě alegorické sochy na průčelí v prvním patře budovy. Sochy neznámého autora mají symbolizovat poštovníctví a telegrafii, což dokazují i jejich atributy, mimo jiné *caduceus* (symbol přenosu informací), dopisy, poštovní svitek, telegrafní sloup, okřídlené kolo, ale také symboly postiliónské trubky a elektrických výbojů ve dvou kartuších pod sochami.

Budova na náměstí Republiky si svou původní funkci Hlavní olomoucké pošty udržela po téměř sto třicet let. V roce 2013 se dostala do výběru publikace *Slavné pošty Čech, Moravy a Slezska*.

Literatura:

Pavel Halavanja (red.), *Památník dvanáctého sjezdu SIA*, Olomouc 1932, s.

Václav Nešpor, *Dějiny Olomouce*, Brno 1936, s.

Pavel Zatloukal, *Příběhy z Dlouhého století. Architektura let 1750–1918 na Moravě a ve Slezsku*, Olomouc – Brno 2002, s.

Jakub Potůček, heslo Poštovní a telegrafní úřad Olomouc, in: Petr Ulrich (ed.), *Slavné pošty Čech, Moravy a Slezska*, Praha 2013, s. 112–114.

Více zde: <http://www.nasepostajedna.cz/historie/>